

บทคัดย่อ

หลักกฎหมายไม่มีผลย้อนหลังเป็นหลักกฎหมายทั่วไปที่มีบทบาทในฐานะที่เป็นข้อจำกัดการใช้อำนาจของรัฐ และมุ่งที่จะคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจากการใช้อำนาจตามอำเภอใจของรัฐ หลักกฎหมายนี้ถือเป็นหลักสากลที่ได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะในรัฐที่เป็นรัฐเสรีประชาธิปไตย

ในการตราและการบังคับใช้กฎหมายให้มีผลย้อนหลังนั้น องค์การของรัฐที่เกี่ยวข้องทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ องค์กรฝ่ายบริหาร หรือองค์กรฝ่ายตุลาการต้องคำนึงถึงหลักกฎหมายนี้ โดยต้องนำหลักกฎหมายนี้มาเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไม่ให้ถูกละเมิดจากผู้ใช้อำนาจรัฐ

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้ออกประกาศของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 27 ให้ลงโทษเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ถูกยุบเป็นเวลา 5 ปี คณะตุลาการรัฐธรรมนูญก็ได้มีคำวินิจฉัยที่ 3-5/2550 ตีความใช้บังคับประกาศฉบับดังกล่าวย้อนหลังไปเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคการเมืองสามพรรค คือ พรรคพัฒนาชาติไทย พรรคแผ่นดินไทย และพรรคไทยรักไทย เป็นเวลา 5 ปี วิทยานิพนธ์นี้จึงจะชี้ให้เห็นว่า การตีความดังกล่าวขัดต่อหลักนิติรัฐ ด้วยเหตุผลในหลักการคุ้มครองความเชื่อถือนหรือความไว้วางใจโดยสุจริตในบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชนว่า ประชาชนสามารถเชื่อมั่น หรือไว้วางใจในบทบัญญัติของกฎหมายต่างๆ ของรัฐได้ และโดยที่จะต้องคาดการณ์ได้ว่า สิ่งที่ทำตนได้กระทำในวันนี้วันข้างหน้าจะไม่มีกฎหมายใดมาบัญญัติให้การที่ทำตนได้กระทำไปในวันก่อนเป็นความผิด โดยเฉพาะองค์กรตุลาการก็ต้องไม่ตีความใช้บังคับกฎหมายให้มีผลย้อนหลังไปลงโทษเพิ่มเติมแก่บุคคล